

Az ismeretkör:Pszichológia

Kredittartománya:12 kredit

Tantárgyai:

1.)Általános és fejlődéslelektan 1.

2.)Általános és fejlődéslelektan 2.

3.)Pedagógiai szociálpszichológia

4.) Pszichiátria

5.)Pszichológiai önismeret- és szakmaikészség-fejlesztés

Tantárgy neve: Általános és fejlődéslelektan 1. SZP szak Neptunkód: NKOZOS1024, LKOZOS1024	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 50%elmélet-50% gyakorlat	
A tanóra típusa: elmélet és gyakorlat, óraszám: 1ea+1gy az adott félévben 30 óra. levelezőn 10 óra. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további módok, jellemzők: problematizálás, vita, szemléltetés, kísérlet	
A számonkérés módja: kollokvium Az ismeretek ellenőrzésében alkalmazandó további módok: -	
A tantárgy tantervi helye: 1. félév	
Előtanulmányi feltételek: -	

Tantárgyleírás:

Az „Általános és fejlődéslelektan” tárgy első félévealapozó és bevezető kurzus a további pszichológiai tanulmányokhoz. A hallgatók megismerkednek a pszichológiával mint tudománnyal, annak módszereivel, területeivel, határaival és társtudományaiival. Az első félévben a megismerő folyamatok kerülnek fókuszba, a második félévben a fejlődéslelektani alapokat ismerhetik meg a hallgatók. A kurzus általános és bevezető jellege miatt a hallgatók értelemszerűen olyan ismeretek birtokába jutnak, melyekkel a későbbi tanulmányaik során újra találkozhatnak – magasabb szinten, differenciáltabban. A kurzus főbb témakörei:

- Bevezetés: mivel foglalkozik a pszichológia?

A pszichológia gyökerei és kapcsolódása más tudományterületekhez. Nézőpontok a pszichológiában, tudományos és kevésbé tudományos megközelítések, módszerek, a pszichológia területei.

- Az emberi viselkedés biológiai-élettani alapjai

A személyiség fejlődése, szerveződése és egészséges működése környezeti és biológiai-élettanítényezők kontextusában. Idegrendszeri és hormonrendszeri alapok.

- Az érzékelés és az észlelés 1.

A kognitív pszichológia és a megismerő folyamatok. Pszichofizika, érzékelés és észlelés. A Gestalt-lelektan. Észlelési folyamatok alapjai: a látás.

- Az érzékelés és az észlelés 2.

Az észlelési folyamatok alapjai: a hallás, egyensúlyérzékelés, kémiai észlelés, taktilis észlelés és propriocepció. Az észlelési rendszer érettségének, ingerlésének jelentősége az egészséges fejlődésben.

- Kognitív pszichológia: a tudat és a figyelem.

A tudatosság szintjei, a tudat problémája a pszichológiában. Tudatállapotok. A figyelmi rendszer jellegzetességei, működése, esetleges zavarai. Figyelemzavarok.

- Kognitív pszichológia: tanulás és emlékezet

A tanulás különböző formái, jellegzetességeik. Az emlékezet működésének folyamatai, az emlékezeti rendszerek. Baddley munkamemória-modellje.

- Kognitív pszichológia: a megismerő funkciók fejlődése, együttműködése

A kognitív funkciók háttérben végbemenő fontosabb idegrendszeri érési folyamatok gyermekkorban. A környezeti ingerlés jelentősége, a társas - szociális közeg meghatározó jelentősége a kognitív fejlődésben.

- Az intelligencia

Az intelligencia fontosabb elméletei. Az intelligencia mérése, az IQ értelmezése. Genetikai és környezeti determinánsok. Gardner többszörös intelligencia-elmélete és az érzelmi intelligencia.

- A tehetség és a kreativitás

A kreatív személy, a kreatív megoldások jellegzetességei. A kreativitás, mint érték, és mint össz-társadalmi produktum. A kreativitás fejlesztése. A tehetséges gyermekek jellegzetességei, felismerése, fejlesztése.

- Az érzelmek pszichológiája

Az érzelmi élmény klasszikus és modern pszichológiai leírásai. Arousal, alapérzelmek, érzelmkifejezés, mimika és kulturális hatások. Néhány fontos és gyakori érzelmi állapot – agresszió, depresszió.

- A motiváció pszichológiája

Alapvető motívumok, homeosztatisz motívumok (testhőmérséklet fenntartása, szomjúság, éhség, szexualitás). Magasabb rendű, humánspecifikus motívumok –extrinzikés intrinzik motíváció, a Maslow-piramis.

- Stressz és stresszorok

A stressz modern megközelítése, eustressz és distressz, a Holmes-Rahe skálák. Distresszt kiváltó tényezők, a distressz testi és pszichés következményei. Pszichoszomatikus betegségek, szomatizáció, szorongás.

- Megküzdés a stresszel

Érzelemközpontú és problémaközpontú megküzdési stratégiák. A pszichés immunrendszer összetevői és erősítése. Az A, B, C és D típusú személyiség. A „szívósság”.

Kötelező, illetve ajánlott irodalom:

Kötelező irodalom:

Atkinson & Hilgard (2005): *Pszichológia*. Osiris Kiadó, Budapest, 23-54 és 131-559. o., ISBN: 963-389-713-0

Ajánlott irodalom:

Baddeley, A. (2005): *Az emberi emlékezet*. Osiris Kiadó, Budapest, 645.o., ISBN: 963-389-604-5

Carver, S. Charles – Scheier, F. Michael (2006): *Személyiségpszichológia*. Osiris Kiadó, Budapest, 590.o., ISBN: 963-379-709-2

Czigler I., Oláh A. (2007): *Találkozás a pszichológiával*. Osiris Kiadó, Budapest, 355.o., ISBN: 978-963-389-921-2

Horváth-Szabó Katalin (2007): *Vallás és emberi magatartás*. PPKE BTK, Piliscsaba,

205.o., ISBN: 978-963-9206-51-9

N. Kollár Katalin – Szabó Éva (2004): *Pszichológia pedagógusoknak*. Osiris Kiadó, Budapest, 639.o., ISBN: 963-389-672-X

Séra László (2001): *Általános pszichológia*. Comenius, Pécs, 264.o., ISBN: 963-03-5807-7

Előírt szakmai kompetenciák, kompetenciaelemek, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges pszichológiai ismeretrendszerek alapjait.
- Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.
- Ismeri a különböző társadalmi és szociális problémákat, a kielégítetlen szükségleteket, a veszélyeztető tényezőket.
- Ismerettel rendelkezik a társadalomról, a szociálpedagógia felhasználóiról, célcsoportjairól és azok környezetéről.

b) képességei

- Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.
- Képes a szociálpedagógia célcsoportjai szocializációjának, személyiségfejlődésének sajátosságait, törvényszerűségeit átfogóan elemezni.
- Képes az egyének, családok, csoportok, közösségek jog- és érdekérvényesítő képességének fejlesztésére.

c) attitűdje

- Érzékeny és nyitott a társadalmi problémákra.
- Munkáját kapcsolatteremtés- és fenntartás, konfliktusmegoldási készség, lokális és globális problémák iránti érzékenység és megoldási készség, empátia, kooperáció, segítő attitűd és fejlett kommunikációs készség jellemzi.
- Emberi kapcsolataiban humánus és etikus magatartású, szakmai feladatainak ellátása során a szociális munka etikai kódexét betartja.

d) autonómiája és felelőssége

- Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során.
- Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért.

Tantárgy felelőse: Dr. Gombás Judit főiskolai docens PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Tóth József, Hollósi Mária Cecília